

Uvod

Hartije od vrednosti su pismene isprave čiji zakoniti imalac može ostvariti neko subjektivno građansko pravo označeno na hartiji. Zakoniti imalac hartije je lice koje je kao imalac prava označeno na samoj hartiji, odnosno na koje je hartija uredno prenet, dok je obavezno lice izdavalac hartije.

Prema prirodi prava koje sadrže, hartije od vrednosti mogu biti:

- 1) stvarnopravne,
- 2) obligacionopravne i
- 3) hartije s pravom učešća.

Stvarnopravne hartije od vrednosti sadrže neko stvarno pravo na pokretnim ili nepokretnim stvarima. Obligacionopravne hartije sadrže u sebi neko obligaciono pravo, koje po pravilu glasi na sumu novca. Hartije s pravom učešća (npr. akcije koje izdaju akcionarska društva) sadrže određena članska prava imaoaca.

Prema svojoj vezi sa osnovnim poslom povodom kojeg su izdate, hartije od vrednosti se dele na:

- 1) kauzalne i
- 2) apstraktne.

Kauzalne hartije su one iz kojih se vidi veza sa osnovnim poslom, vidi se povodom kojeg posla su izdate (npr. konosman, štedna knjižica, obveznice narodnih zajmova). Apstraktne hartije su hartije iz kojih se ne vidi povodom kojeg posla su izdate (npr. menica).

Istorijat hartija od vrednosti

1273. Kublai Khan je emitovao prve papirne zapise napravljene od kore murvinog drveta i označene njegovim pečatom.

1368. Prvi zvanični papirni novac je kreiran od strane kineske dinastije Ming.

1531. Otvorena je prva zvanična berza akcija u Belgiji.

1602. U Amsterdamu je otvoreno drugo po redu tržište hartija od vrednosti.

1661. Švedska je emitovala prvi evropski papirni novac.

1688. Odigrala se prva trgovina hartijama od vrednosti u Londonu.

1773. Otvorena je prva zvanična berza – Londonska berza.

1790. Federalna vlast emitovala obveznice u vrednosti od 80 miliona dolara radi refinansiranja federalnog i državnog duga iz Revolucionarnog rata. Obveznice su bile prve javne hartije od vrednosti kojima se trgovalo na berzi osnovanoj u Filadelfiji.

1792. Ugledni trgovci i brokeri iz New York-a potpisali su Batonvudski sporazum čime su formalizovali trgovinu hartijama od vrednosti na bazi regularne provizije i time označili nezvanično stvaranje Njujorške berze(NYSE). Na Njujorškoj berzi je otpočela trgovina hartija od vrednosti – tri vrste državnih obveznica i sa akcijama koje su emitovale dve banke.

1830. Kotirana je prva akcija iz oblasti železničke industrije. Od tog momenta pa sve do kraja veka akcije iz oblasti železničke industrije dominirale su tržištem.

1842. Osnovana je druga berza pod nazivom Američka berza. (AMEX)

1921. AMEX je preseljena u zatvoreni prostor.

1929. Berza je upala u deceniju velike depresije.

1971. Komisija za hartije od vrednosti je dizajnirala prvu elektronsku berzu.Nasdaq

1976. NASD spaja nacionalnu Kliring Korporaciju sa kliring korporacijama NYSE i AMEX berzi.

1982. NASD Sistem Nacionalnog Tržišta (NMS). NASD uvodi NMS (National Market System) koji u minuti izveštava o trgovini hartija od vrednosti sa najvećim obimom trgovanja.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com